

Een overzicht van de situatie van de Nederlandse depots

Ioddo, M.

Publication date

2021

Document Version

Final published version

Published in

Gebouwd om te bewaren

Citation (APA)

Ioddo, M. (2021). Een overzicht van de situatie van de Nederlandse depots. In B. Ankersmit, & M. Stappers (Eds.), *Gebouwd om te bewaren: Waar staan we met Erfgoeddepots in Nederland?* (pp. 62-63). Cultural Heritage Agency of the Netherlands.

Important note

To cite this publication, please use the final published version (if applicable). Please check the document version above.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download, forward or distribute the text or part of it, without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license such as Creative Commons.

Takedown policy

Please contact us and provide details if you believe this document breaches copyrights. We will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Gebouwd om te bewaren

Waar staan we met Erfgoeddepots in Nederland?

Colofon

Eindredactie: Bart Ankersmit en Marc Stappers

Tekstredactie: Taalcentrum-VU, Amsterdam

Omslagfoto: Jarno Pors (RCE)

Opmaak: Xerox/Osage

Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

© Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 2021

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Postbus 1600

3800 BP Amersfoort

www.cultureelerfgoed.nl

Inhoud

Voorwoord	6	Depot Stedelijk Museum Amsterdam	78
Hans Waalewijn - Medewerker Collectiebeheer Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed		Roel Prins - Coördinator depot, Stedelijkmuseum	
Politiek-maatschappelijke achtergrond van het cultuurbeleid in Nederland	7	Depotfuncties in bunkers – hoe geschikt is het binnenklimaat?	80
Agnes Brokerhof – Onderzoeker, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed		Marc Stappers – Specialist bouwfysica, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	
Het Scheepvaartmuseum, Amsterdam	18	Van droom naar werkelijkheid – de rol van het programma van eisen	90
Frans van den Hoven - Hoofd collectiebeheer, Het Scheepvaartmuseum		Jean Hilgersom – Projectleider Uitbreiding Museum, Kröller Müller Museum	
Het provinciaal archeologisch depot Zuid-Holland	20	Het nieuwe open depot van Museum Boijmans Van Beuningen	97
Mark Phlippeau – Depotbeheerder, provincie Zuid-Holland		Wout Braber – Hoofd huisvesting, Museum Boijmans Van Beuningen / Depot Boijmans Van Beuningen	
Hightech en low key – duurzame opslag van de fysieke collectie van de nationale bibliotheek	28	Het Centraal Museum depot te Utrecht	106
Foekje Boersma – Hoofd collectiebehoud, KB nationale bibliotheek		Marije Verduijn – Hoofd Collectiebeheer, Centraal Museum	
Het Kolleksjesintrum Fryslân te Leeuwarden	38	Evaluatie van museumdepots in Nederland	108
Bart Ankersmit - Onderzoeker, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed		Bart Ankersmit – Onderzoeker Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	
Impact van recente ontwikkelingen op het ontwikkelproces van nieuwe depotgebouwen	40	Marc Stappers – Bouwfysicus Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	
Cindy Zalm – Hoofd Realisatie, Nationaal Museum van Wereldculturen		Uitlijnen van belangen – een nieuw erfgoeddepot in Utrecht	118
CollectieCentrum Nederland – een open keuken	47	Bas van Stratum – Projectmanager gemeente Utrecht	
Wim Hoeben – Locatiemanager CC NL, Rijksmuseum		Het Nationaal Archief te Emmen	126
DIPOT een Europees project – een 360 gradenbeeld van collecties in depot	55	Gabriëlle Beentjes - Coördinator Landelijke Opslag Archieven, Emmen Nationaal Archief	
Marzia Loddo – Postdoc, Technische Universiteit Delft		Het Collectiecentrum van het Amsterdam Museum – hoe werkt het?	128
Een overzicht van de situatie van de Nederlandse depots	62	Marysa Otte – Senioradviseur collectiezaken, Amsterdam Museum	
Marzia Loddo - Postdoc, Technische Universiteit Delft		Leren van het Kolleksjesintrum Fryslân	137
Benchmark voor Museumdepots	64	Luc Schaap – LBPSIGHT	
Merel van Heeswijk – Medewerker Collectieservice, Nationaal Museum van Wereldculturen		Fotoverantwoording van de fotostrips	145
Museaal Tetris – opslag van collecties in het CC NL	71		
Donny Tijssen – Depotcoördinator CollectieCentrum Nederland			

Een overzicht van de situatie van de Nederlandse depots

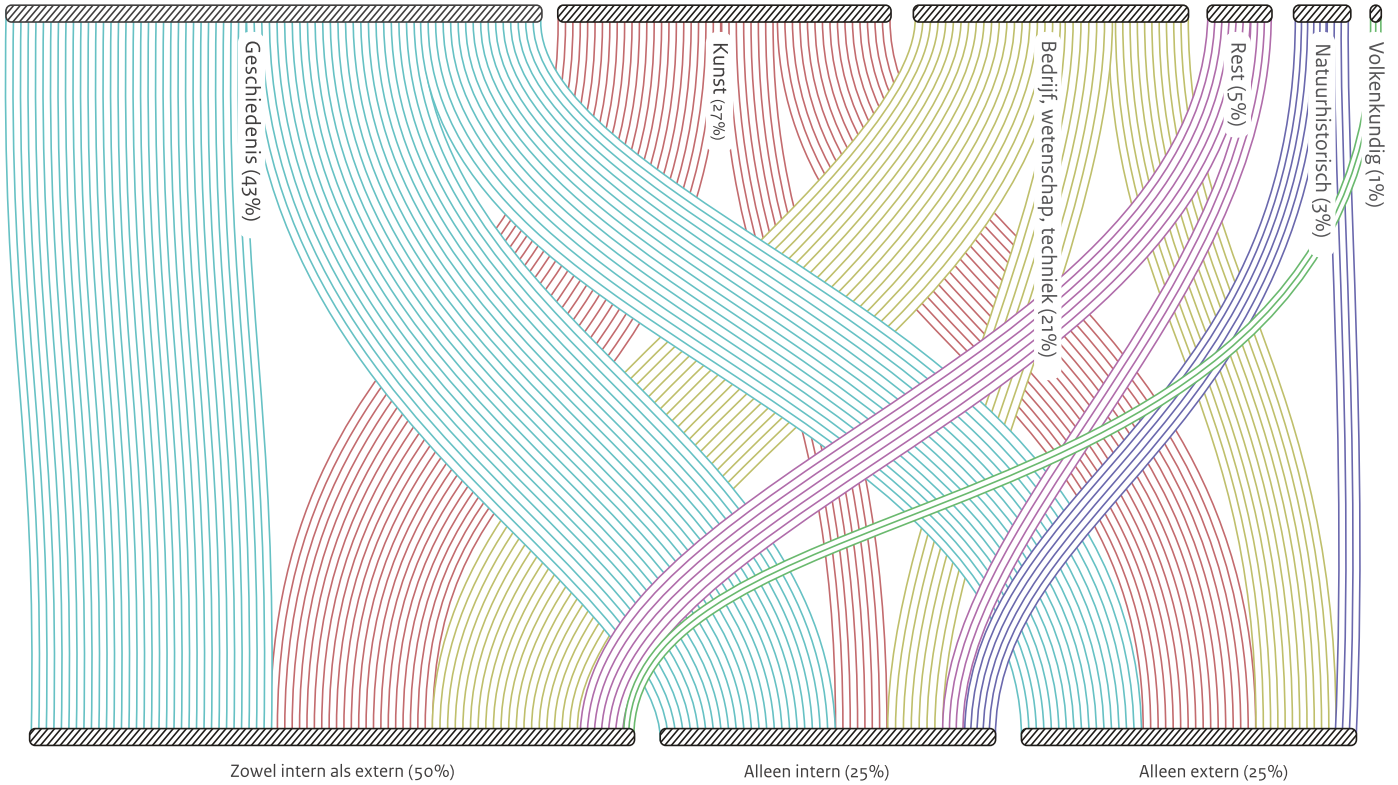
Marzia Loddo - Postdoc, Technische Universiteit Delft

438 musea aangeschreven

116 respondenten

Type museum en type depot

50%

van de musea heeft zowel intern als extern depots

75%

van de musea heeft een extern depot

50%

van de musea heeft meer dan één depot

Collectie

35%

van alle musea deelt hun externe depot

25%

van de depots is te vol

Gebouw en ruimte

80%

heeft speciale ruimte om transporten voor te bereiden

60%

van de musea voorziet een depotrenovatie in de aankomende 10 jaar

30%

van de gebouwen is als depot ontworpen

17%

van de musea geeft visuele toegang tot het depot

Klimaatbeheersing

75%

meet continu het klimaat. Slechts 2/3 van hen kijkt ook naar de gegevens

10%

meet het klimaat niet

Gebruik en toegang

60%

heeft een speciale ruimte voor collectieregistratie

35%

heeft quarantaine-, fotografie- en restauratieruimte

25%

kan binnenshuis ongedierte bestrijden

5%

van de depots is toegankelijk voor het brede publiek

Samen zorgen deze musea voor meer dan 84 miljoen objecten waarvan er 646.000 in bruikleen zijn gegeven

Effecten van de COVID-19-pandemie

Ontslag van staf

Afname bezoekers

Afname budgetten

Bruikleenverkeer stopt

Minder inkomsten

Enkele persoonlijke observaties

Onze opslagfaciliteiten op het terrein zijn vernieuwd tussen 1993 en 2005. Sommige van onze faciliteiten bevinden zich niet in het meest ideale deel van het gebouw, maar dat is de keuze die we hebben gemaakt toen we besloten geen dure extra ruimte te huren of te kopen om een collectiecentrum te creëren. Ik werk graag in ons interne depot, maar ik weet niet of dit romantische idee om alles bij de hand te hebben voor altijd kan blijven bestaan. Wij zijn erg benieuwd hoe het nieuwe depot van Museum Boijmans Van Beuningen gaat

In de toekomst willen we beide opslagruimten openstellen voor onderzoekers.

Wij weten hoe een nieuw depot moet zijn; maar onze financiële situatie is onzeker, dus het is maar de vraag wat er gerealiseerd kan worden.

Onze opslagruimte is te klein voor de meeste conserveringswerkzaamheden. Restauraties worden in het buitenland gedaan. Fotografie van objecten wordt uitgevoerd in ons kantoor. In de toekomst willen we onze opslag graag iets duurzamer maken. Collectiebeheer is een hele uitdaging, en hoewel we weten dat het een van de topprioriteiten zou moeten zijn, is het gewoon onuitvoerbaar zonder enige vorm van financiering van buiten het museum.

Weet dat het overgrote deel van de musea in Nederland uitsluitend op vrijwilligers draait! Budgetbeperkingen zijn het grootste probleem. De Raad van Bestuur investeert vaak liever in zaken die meer bezoekers trekken.

Op dit moment hebben we acht locaties voor off-siteopslag. We hopen in de toekomst slechts één on-site- en één off-sitelocatie te hebben.

We hebben een relatief goed functionerende opslagruimte. We willen echter de duurzaamheid en de klimaatmetingen verbeteren. We hebben weinig ruimte om een tentoonstelling voor te bereiden of om objecten veilig in en uit te pakken.

Achtergrond van de depotanalyse

In het digital depot (DIPOT)-project is vanaf oktober 2019 een kwalitatief en kwantitatief onderzoek uitgevoerd naar museumdepots in Nederland. In een online-enquête is gevraagd naar het type depot en de achtergronden daarvan. Daarnaast is ingegaan op toekomstige plannen. Voor elk type opslag dat werd geanalyseerd, werden acht vragen gesteld over collectiebeheer en conservering. De onderwerpen betroffen zichtbaarheid van de opgeslagen collecties, toegang tot de objecten het depot, benodigde en beschikbare ruimte om objecten in het depot te plaatsen of uit het depot te halen, beschikbare ruimtes om met de collecties te werken en beschikbare ruimte om inkomende collecties op te slaan. De respondenten is ook gevraagd naar de plannen van het museum voor aanpassingen en optimalisaties op het gebied van klimaatbeheersing, extra ruimtes en alternatieve functionele ruimtes.

De online-enquête is tussen maart en juni 2020 verstuurd naar 438 musea (geselecteerd uit de lijst Museumcijfers 2019). De respondenten waren voornamelijk collectiebeheerders, conservatoren en museumdirecteuren. Musea werden ingedeeld volgens de typen die de Erfgoedmonitor gebruikt (bedrijfsleven, wetenschap en technologie, geschiedenis, kunst, natuurhistorische collecties, volkenkunde en rest) en naar grootte. De indeling naar grootte is onderverdeeld volgens:

- kleine musea: waarvan de collecties minder dan 5.000 objecten bevatten;
- middelgrote musea: met een collectie tussen de 5.000 tot 50.000 objecten;
- grote musea: met meer dan 50.000 objecten in hun collectie.

De antwoorden op de enquête werden online verzameld. Naast de online-enquête is een selectie van collectiebeheerders online geïnterviewd.

De respondenten van de enquête werden aangemoedigd om aan het einde van de enquête commentaar te geven. Enkele voorbeelden daarvan zijn hierboven opgenomen. Sommige respondenten zeggen iets over hoe de depotcollecties worden beheerd in hun museum, anderen uiten hun onzekerheid naar aanleiding van de COVID-19-pandemie en hoe hun zorgbehoeften voor collecties beter zouden kunnen worden ondersteund.